

Získaná syfilis dospělých

MUDr. Filip Skokan

I. dermatovenerologická klinika, LF MU Brno

Syfilis je systémové, chronické a celosvětově rozšířené infekční onemocnění způsobené bakterií *Treponema pallidum*, jejím jediným přirozeným hostitelem je člověk. K přenosu infekce dochází převážně pohlavním stykem (90 %), dále je však možný i přenos transplacentární nebo přenos krevní cestou, jiné cesty nákazy bývají vzácné. Závažnost syfilis je dána rizikem vzniku postižení různých orgánů, zejména kůže, oka, CNS, kardiovaskulárního a muskuloskeletálního systému a rizikem přenosu infekce na plod během gravidity či porodu u neléčené matky. Článek se zaměřuje na předání ucelených a stručných informací o získané syfilis (lat. syphilis acquisita) u dospělých.

Klíčová slova: syfilis, *Treponema pallidum*, diagnostika syfilis, terapie onemocnění syfilis.

Acquired syphilis in adults

Syphilis is a systemic, chronic, and worldwide spread infectious disease caused by the bacterium *Treponema pallidum*, and its only natural host is man. The disease is transmitted predominantly through sexual contact (90%), but transplacental infection and blood transmission are also possible; other routes of infection are rare. The severity of syphilis is determined by the risk of various organs, particularly the skin, eye, CNS, cardiovascular and musculoskeletal systems and the risk of transmission to the foetus during pregnancy or birth in an untreated mother. The article aims to provide comprehensive and concise information on acquired syphilis (lat. syphilis acquisita) in adults.

Key words: syphilis, *Treponema pallidum*, syphilis diagnosis, syphilis disease therapy.

Úvod

Treponema pallidum subspecies *pallidum*, původce onemocnění syfilis, je bakterie patřící do řádu *Spirochaeta* rodu *Treponema* (Tab. 1). Onemocnění syfilis sehrálo v dějinách lidstva značný význam a stalo se tak velkým tématem medicíny až do současnosti. Název syfilis pochází z epické básně „Syphilis sive morbus gallicus“, kterou napsal italský lékař a básník Girolamo Fracastoro v roce 1530. V básni vystupuje pastevec Syphilus, který onemocněl touto chorobou jako trest boha Apollona za to, že nestavěl oltáře bohům, ale svému králi. Onemocnění mělo však v průběhu historie i mnoho dalších názvů – příkladem: „morbus gallicus“, tedy „nemoc francouzská“, dále byla syfilis označována

také jako „nemoc německá/polská/uher-ská nebo španělská“. Český název přijíce pochází od A. Jungmanna s odkazem na bohyni lásky Prije.

Původ syfilis v Evropě je stále předmětem diskuzí. Kolumbovská hypotéza tvrdí, že syfilis pochází z Ameriky a tato choroba byla přivezena do Evropy námořníky výpravy Kryštofa Kolumba kolem roku 1493. Předkolumbovská hypotéza přepokládá, že syfilis existovala ve Starém i Novém světě dlouho před Kolumbem, ale byla zaměňována za jiná onemocnění (lepra, tuberkulóza) a choroba nebyla správně diagnostikována a popsána. Další teorie předpokládá původ onemocnění v Africe, odkud se v patnáctém století infekce rozší-

DECLARATIONS:

Declaration of originality:

The manuscript is original and has not been published or submitted elsewhere.

Ethical principles compliance:

The authors attest that their study was approved by the local Ethical Committee and is in compliance with human studies and animal welfare regulations of the authors' institutions as well as with the World Medical Association Declaration of Helsinki on Ethical Principles for Medical Research Involving Human Subjects adopted by the 18th WMA General Assembly in Helsinki, Finland, in June 1964, with subsequent amendments, as well as with the ICMJE Recommendations for the Conduct, Reporting, Editing, and Publication of Scholarly Work in Medical Journals, updated in December 2018, including patient consent where appropriate.

Conflict of interest:

Not applicable.

Consent for publication:

Not applicable.

Cit. zkr: *Med. Praxi.* 2025;22(1):20-25
<https://doi.org/10.36290/med.2025.005>
Článek přijat redakcí: 3. 12. 2024
Článek přijat k tisku: 21. 1. 2025

MUDr. Filip Skokan

filip.skokan@med.muni.cz